

Kazanç peşinde iken ölmek

Helal rumuzlu okuyucumuz: “Mal uğrunda ölmek kişiye bir manevî mertebe mi kazandırır, yoksa günah mı kazandırır?”

Mal Uğrunda Öldürülen Şehittir

Hak edilmiş bir mal ile, hak edilmemiş bir mal arasında şüphesiz fark vardır. “İnsan için ancak çalıştığının karşılığı vardır.”¹ Âyetinden anlıyoruz ki, insanın meşrû bir işte, işin hakkını vererek çalışmasından sonra, Allah’ın takdir ettiği kadar kazanması helâldir ve hakkıdır.

Helâli bulunan ve hakkı olan bir mal uğruna ölmek, kişiye bir manevî mertebe kazandırır. Nitekim Peygamber Efendimiz (asm), “Mal uğrunda öldürülen kimse şehittir.” buyuruyor.²

Görüldüğü gibi Peygamber Efendimiz (asm) mal uğrunda ölünebileceğini bildiriyor. Hiç şüphesiz uğrunda ölünecek mal, emek harcanmış, uğrunda alın teri dökülmüş ve helâl şartlarda hak edilmiş maldır. Hak etmek deyince akan sular duruyor. Haram mal uğrunda ölmek ise kişiye böyle bir mertebe kazandırmayacağı gibi, kişiyi günahkâr yapar.

İnsan hırsızlara ve eşkıyaya karşı kendi kazancı olan helâl malını korumalı ve koruma tedbirlerini almalıdır. Eğer elinde bulunan helâl malını koruma veya faydalanma esnasında ansızın bir eşkıyanın hain saldırısına maruz kalır ve öldürülürse, bu ölümle yüksek sevap ve feyiz kazanır. Kaybettiği mal sadaka olur, kaybettiği can ise yüksek bir makama erer. Yani Allah ona şehitlik mertebesine denk bir sevap lütfeder. Çünkü o hak bir dâvâ için ölmüştür. Kişinin kendi malını sahiplenmesi hakkıdır. Malını gasp eden kimsenin başına gelecek İlahî ceza hakkı ise saklıdır ve bu ayrı bir konudur.

Diğer yandan Müslüman’ın kendi malına sahip çıkması ve hırsızlara ve eşkıyaya fırsat vermemesi, toplum barışının temini için de önemlidir. Mal gaspı ve hak gaspı bir toplumda artarsa, o toplumda huzurun da kalmayacağı açıktır.

Hakkın Hatırı

Yukarıda zikrettiğimiz hadis insanı dünya malına bağlamıyor. Bilâkis helâl kazanmayı teşvik ediyor, haklı olmayı özendiriyor, başkasının hakkına saygı duymayı emrediyor.

Helâl kazanma peşinde olmak, daima haklı olmak, hakka düşkün olmak ve başkasının helâl kazandığı malına ve hakkına saygı duymak önemli ahlâkî davranışlardandır. Nitekim Üstad Bediüzzaman da “Hakkın hatırı âlidir. Hiçbir hatıra feda edilmemek gerektir.”³ İfadesiyle kişinin her hal ve şartta hakkı araması ve hak peşinde olması gerektiğini vurgular. Mal hak olunca ise, mal uğrunda ölmek, hak uğrunda ölmek demek olur.

Bu hadis-i şerife göre sünnet olan günlük davranışlarımız şunlardır:

- 1- Helâlinden istemek. Helâli aramak. Helâli tavsiye etmek. Helâli yiyip, helâli içmek.
- 2- Başkasının malına göz dikmemek. Haram yememek.
- 3- Kul hakkını gözetmek.
- 4- Başkasının hakkına saygı göstermek. Kendi hakkımızı korumak.
- 5- Ne kendi malımızın, ne Müslüman kardeşimizin malının haksız yere gasp edilmesine göz yummamak.
- 6- Meşrû dairede ve hukuk zemininde helâl kazanılan malın hakkını aramak.

Dipnotlar:

- 1- Necm Sûresi: 39.
- 2-Buhari, Mezalim, 33.
- 3- Münâzarât, s. 12.